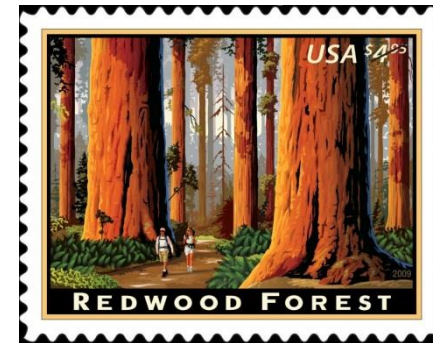
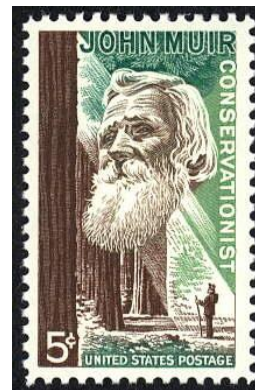

Collectie Arboretum Wespelaar en de IUCN Red List

Gidsencursus 21 november 2018

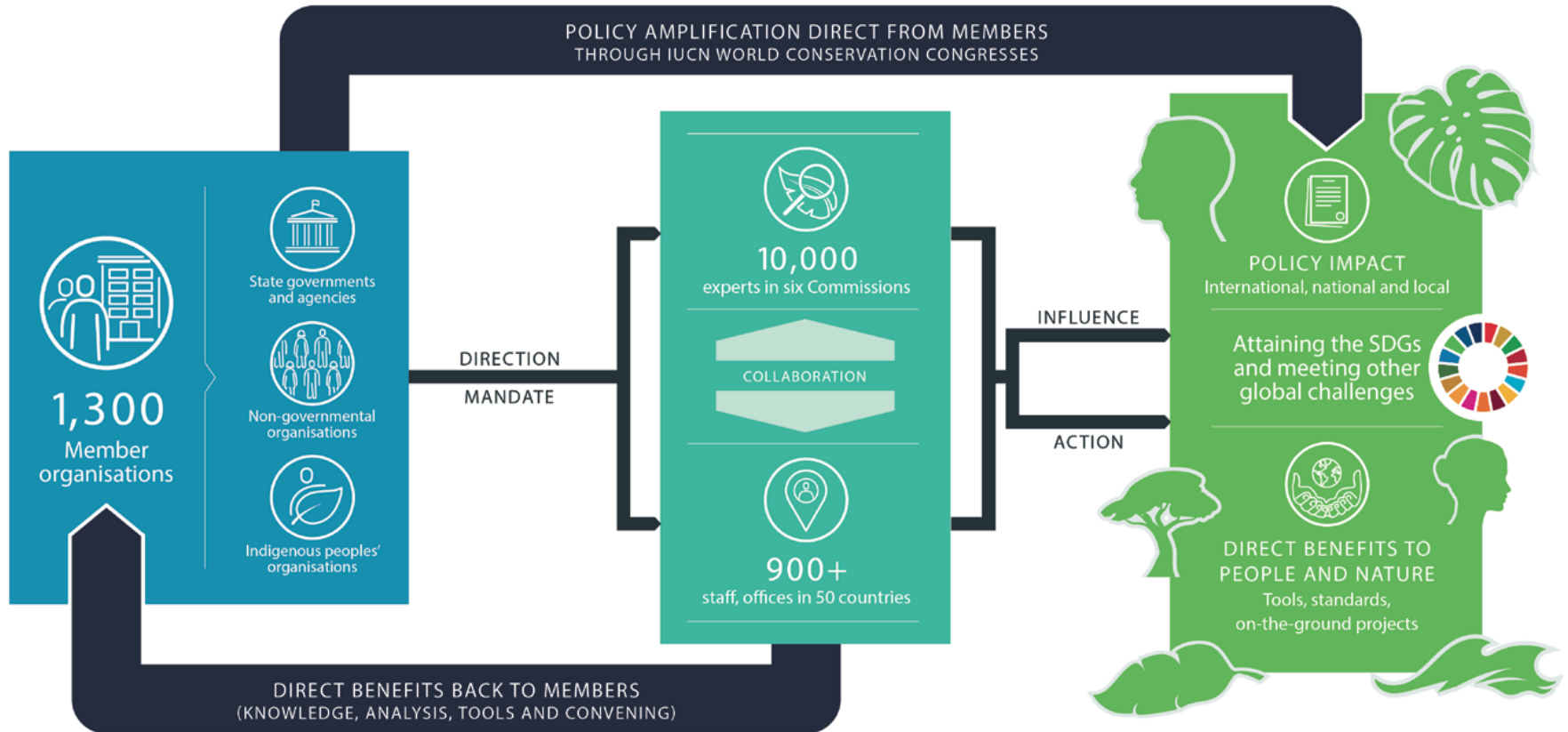

Wat is de **IUCN** ?

- International Union for Conservation of Nature
- Sinds 1948 (Fontainebleau)
- adviseert de VN op het vlak van natuurbehoud
- evalueert de natuurerfgoedsites in de UNESCO werelderfgoedlijst
- Jaarlijkse update Rode Lijst van bedreigde soorten op wereldschaal

UNITED FOR LIFE AND LIVELIHOODS

Wat is de IUCN ?

- Convention on International Trade of Endangered Species (CITES) + Convention on Biological Diversity (CBD)
- Neutraal forum voor overheden, NGO's, wetenschappers, bedrijven,...
- zoekt realistische oplossingen voor natuurbehoud en mondiale problemen (achteruitgang biodiversiteit en ecosystemen, klimaatverandering en armoede).

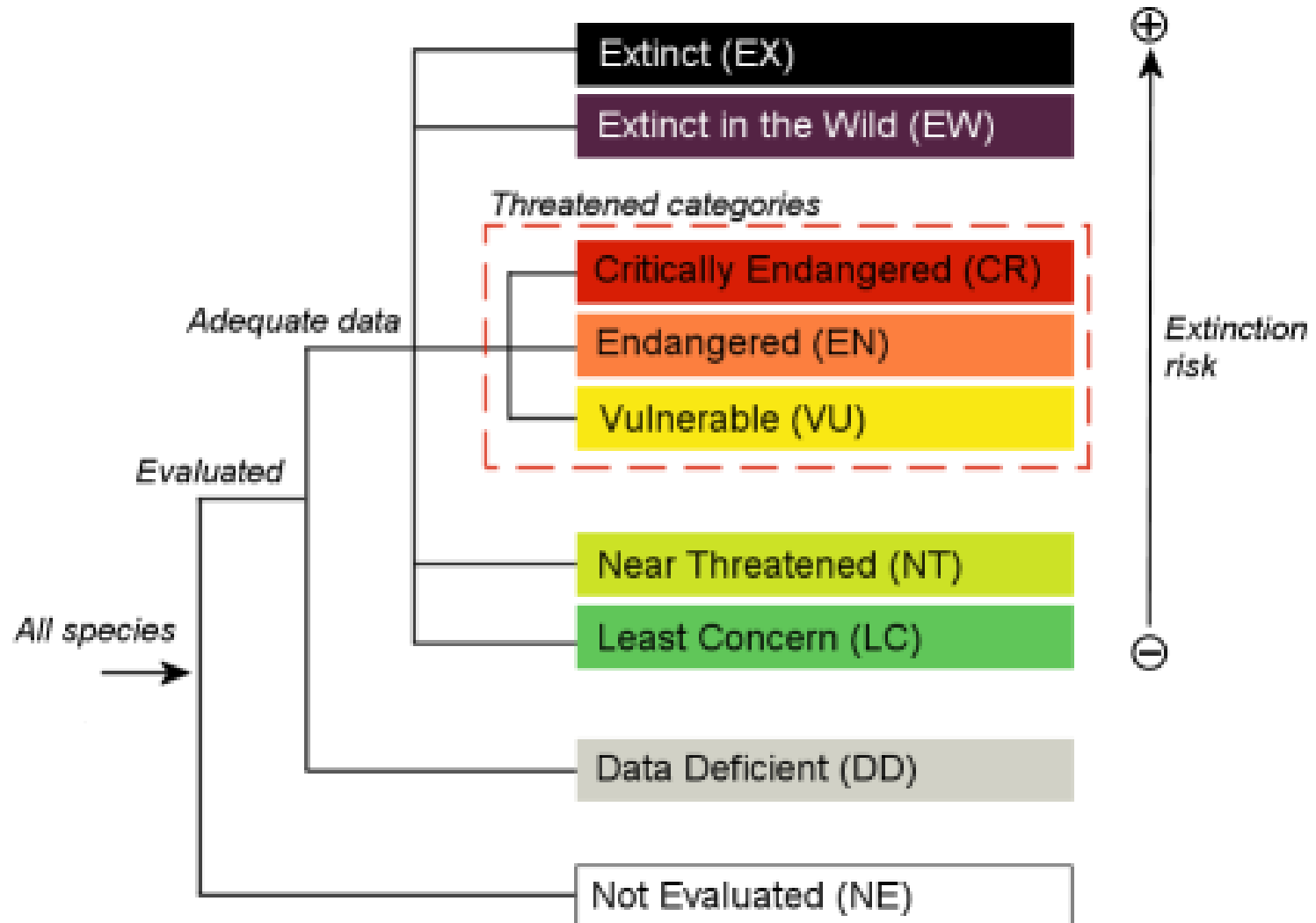

Wat is de IUCN Red List?

- IUCN Rode Lijst van bedreigde soorten
- Sinds 1964 jaarlijks opgesteld door de IUCN
- meest uitgebreide en meest gebruikte informatiebron over de status van planten- en diersoorten over de hele wereld
- Samengesteld door deskundigen van het IUCN Soortenprogramma met hulp van wetenschappers wereldwijd
- <https://www.iucnredlist.org/about/background-history>

8 categorieën van de Rode Lijst

Red List Partnership

Gegevens van de IUCN Red List 2017

- >26 500 dieren en planten met uitsterven bedreigd: $\pm$ 5500 meer dan in 2014
- status van > 96 500 plant- en diersoorten: topje van de ijsberg
- 872 uitgestorven + 69 niet meer in het wild
- Verlies van leefgebied is de voornaamste oorzaak van het uitsterven van soorten.
- Andere factoren: illegale jacht en handel, invasieve soorten, vervuiling en klimaatverandering.
- 34 % van alle coniferen ter wereld wordt bedreigd
- Weinig gekend over toestand van kleinere soorten als insecten, weekdieren, mossen, schimmels

Doel en gebruik van de **IUCN** Red List

- Aandacht vragen voor het risico op uitsterven
- Graadmeter voor het behoud van biodiversiteit en VN Millenniumdoel 7: 'Het bereiken van een duurzaam leefmilieu'
- Basis voor het vaststellen van de toekomstige status van soorten
- Belangrijk instrument en richtlijn bij het vaststellen van beschermingsprioriteiten
- Beïnvloedt nationaal en internationaal natuurbeleid
- Stimuleert actie om soorten te beschermen
- Verstrekt informatie voor internationale natuurverdragen zoals het Biodiversiteitsverdrag (CBD) en het CITES-verdrag over de internationale handel in bedreigde soorten.

Kort iets over CITES

- Conventie over de Internationale handel in Bedreigde Soorten
- 1973: overeenkomst tussen 172 landen
- Meer dan 800 wilde dier- en plantensoorten mogen wereldwijd **niet meer gekocht** worden
- Voor ± 35.000 soorten zijn **speciale vergunningen** nodig (Ook voor de afgeleide producten)
- Het CITES-verdrag heeft **drie bijlagen** waarin de bedreigde dieren en planten zijn opgenomen
  - Bijlage 1: direct met uitsterven bedreigde dieren en planten: **handel verboden**
  - Bijlage 2: dieren - planten mogelijk met uitsterven bedreigd: **vergunning nodig**
  - Bijlage 3: op vraag van een land: **controle** op handel in deze soorten

Lijsten op verschillende niveau's

- ook regionale en nationale Rode Lijsten: informatie over de status van soorten per regio of land
- Een soort die bij ons bedreigd is, hoeft dat natuurlijk niet per se wereldwijd of in Europa te zijn
- Rode Lijsten zijn een belangrijke bron voor het stellen van prioriteiten in het natuurbeleid

Rode lijst Vlaanderen 2006 - beknopte samenvatting bomen en struiken

<i>Rosa agrestis</i>	Kraagroos	zeldzaam
<i>Rosa micrantha</i>	Kleinbloemige roos	zeldzaam
<i>Rosa spinosissima</i>	Duinroos	zeldzaam
<i>Vaccinium oxycoccos</i>	Kleine veenbes	zeldzaam
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Rode bosbes	zeldzaam
<i>Viburnum lantana</i>	Wollige sneeuwbal	zeldzaam
<i>Myrica gale</i>	Wilde gagel	achteruitgaand
<i>Salix repens</i>	Kruipwilg	achteruitgaand
<i>Genista pilosa</i>	Kruipbrem	kwetsbaar
<i>Juniperus communis</i>	Jeneverbes	kwetsbaar
<i>Populus nigra</i> var. <i>nigra</i>	Zwarte populier var. <i>nigra</i>	bedreigd
<i>Daphne mezereum</i>	Rood peperboompje	met verdwijning bedreigd
<i>Genista tinctoria</i>	Verfbrem	met verdwijning bedreigd
<i>Vaccinium uliginosum</i>	Rijsbes	verdwenen uit Vlaanderen en het Brussels Gewest

Website IUCN Red List

- makkelijk om informatie te vinden over planten en dieren
- Fiche per soort : eigen profielpagina met foto's + wereldkaart met informatie over verspreiding en leefgebied, informatie over de status van de soort op de Rode Lijst en de grootste bedreigingen.

<http://www.iucnredlist.org/>

Rodelijst soorten Arboretum Wespelaar

- Uitgestorven in het wild: 1 soort
- Ernstig bedreigd: 11 soorten
- Bedreigd: 26 soorten
- Kwetsbaar: 83 soorten

naam	status
Franklinia alatamaha	Extinct in the Wild
Abies numidica	Critically Endangered
Betula chichibuensis	Critically Endangered
Fraxinus quadrangulata	Critically Endangered
Glyptostrobus pensilis	Critically Endangered
Magnolia zenii	Critically Endangered
Rhododendron changii	Critically Endangered
Rhododendron griersonianum	Critically Endangered
Rhododendron magniflorum	Critically Endangered
Rhododendron mianningense	Critically Endangered
Rhododendron minus var. chapmanii	Critically Endangered
Torreya taxifolia	Critically Endangered
Abies fraseri	Endangered
Abies koreana	Endangered
Abies pinsapo var. marocana	Endangered
Abies pinsapo var. pinsapo	Endangered
Chamaecyparis formosensis	Endangered
Cunninghamia konishii	Endangered
Fitzroya cupressoides	Endangered
Fraxinus chiisanensis	Endangered
Ginkgo biloba	Endangered
Ilex brachyphylla	Endangered
Magnolia dawsoniana	Endangered
Magnolia decudua	Endangered
Magnolia officinalis	Endangered
Magnolia stellata	Endangered
Metasequoia glyptostroboides	Endangered
Picea martinezii	Endangered
Picea omorika	Endangered
Quercus argyrotricha	Endangered
Quercus oglethorpensis	Endangered
Quercus parvula var. shrevei	Endangered
Rhododendron adenosum	Endangered
Rhododendron amagianum	Endangered
Rhododendron sanctum	Endangered
Rhododendron sanctum var. lasiogynum	Endangered
Rhododendron viscidifolium aff.	Endangered
Sequoia sempervirens	Endangered
Sequoiadendron giganteum	Endangered

Franklinia alatamaha: EW

1765: John +
William Bartram

1803:
uitgestorven

Theaceae

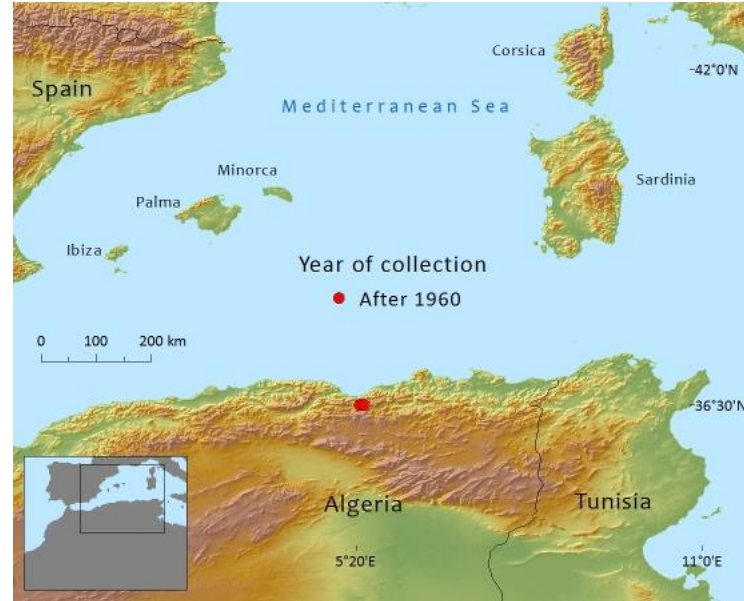
Franklinia alatamaha - 00305-pds-137 - 141024

Abies numidica: CR

Abies numidica - 92854-nie-pON - 6 Feb 2005

Abies numidica

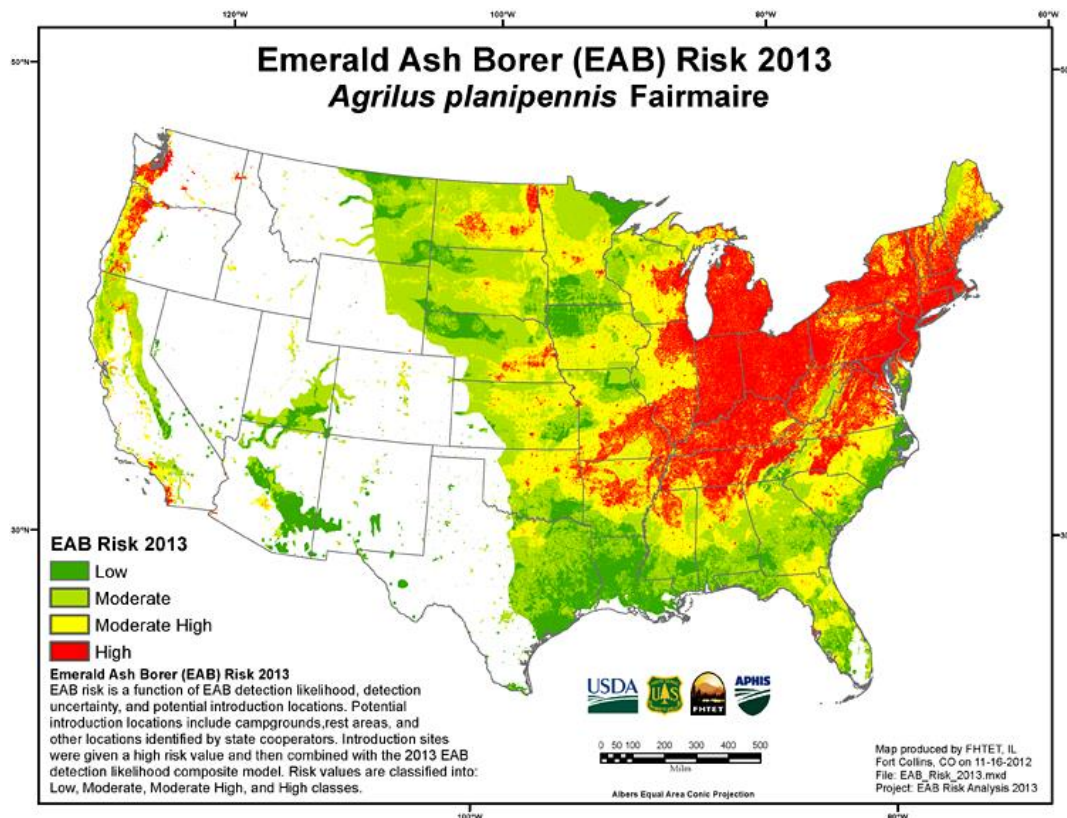

Abies numidica - 92853-nie-174 - 2015.1226

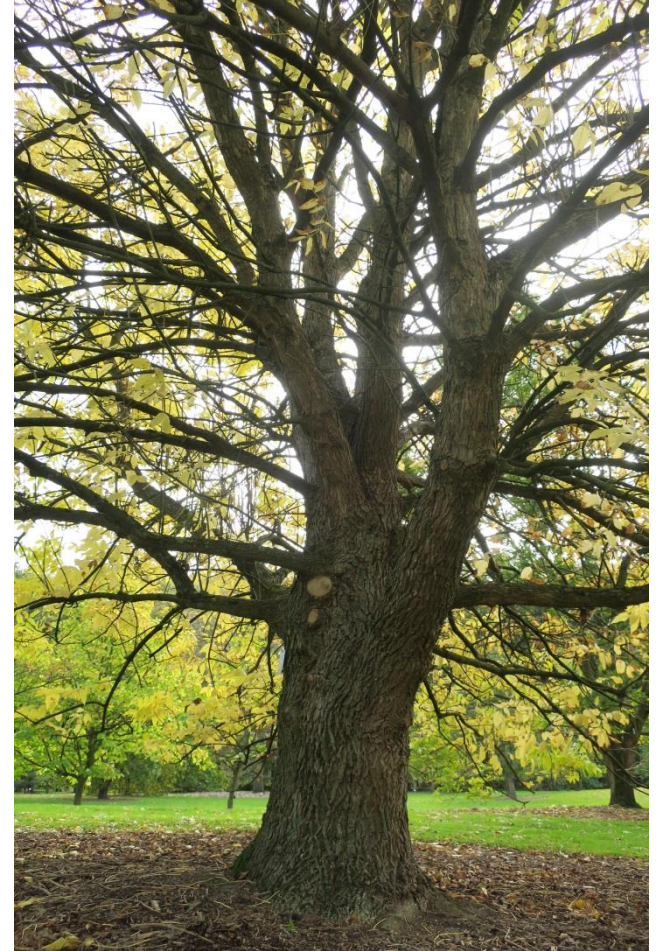
Fraxinus quadrangulata: CR

- Bedreigd door Essenprachtkever

Fraxinus quadrangulata

Fraxinus quadrangulata - 83262-hil-
217 - 171023

Fraxinus quadrangulata - champion 370cm -
Keiser property, South west of Bloomington,
Ill., - 13102004

Glyptostrobus pensilis: CR

monotypisch
Geslacht

Erosie-
bestrijding

Glyptostrobus pensilis - 16169-dcl-266 - 2016.1110

Magnolia zenii: CR

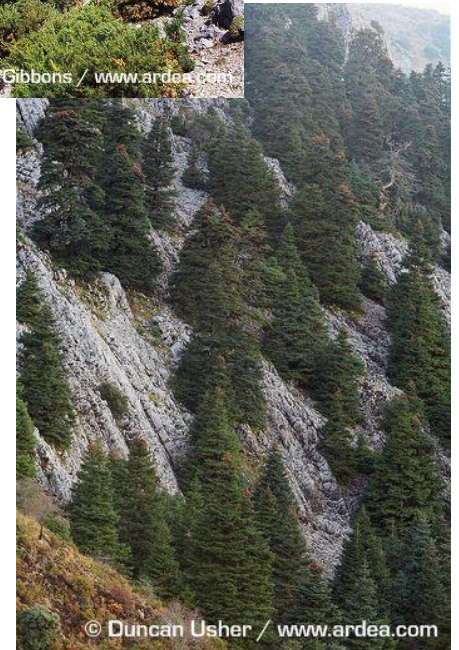
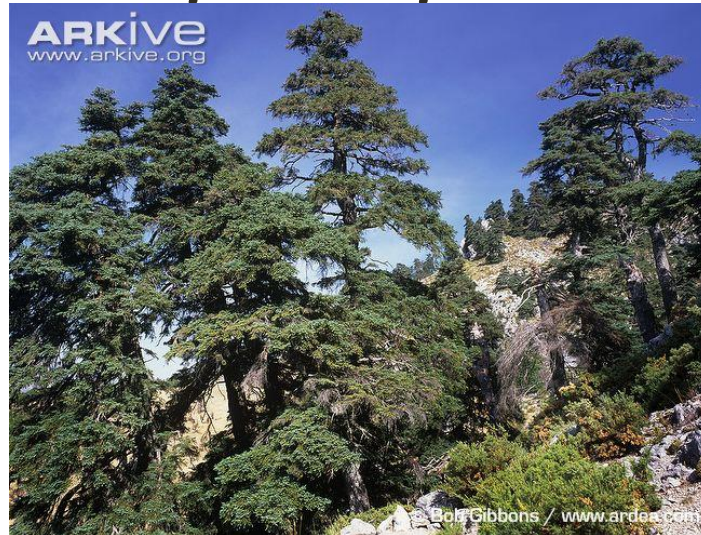

Magnolia zenii - Morris Arb.88-129 C - 2007.1112

1 populatie met slechts 18 exemplaren!

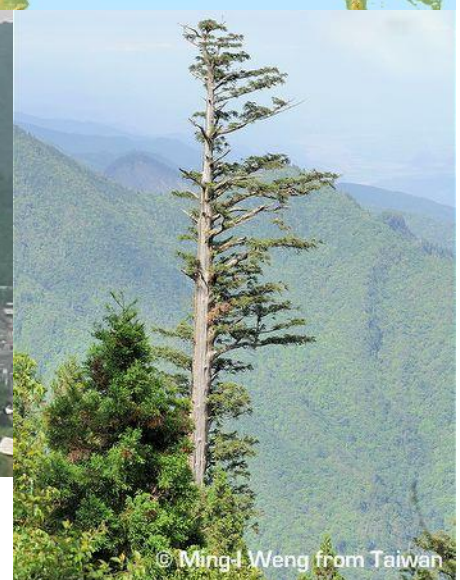

Abies pinsapo var. *marocana* + *Abies pinsapo* var. *pinsapo* : EN

Cunninghamia konishii : EN

Fitzroya cupressoides: EN

Fitzroya cupressoides (Chiloé, Abtao, 590m) –
01008-wld-149 - 2008.0329

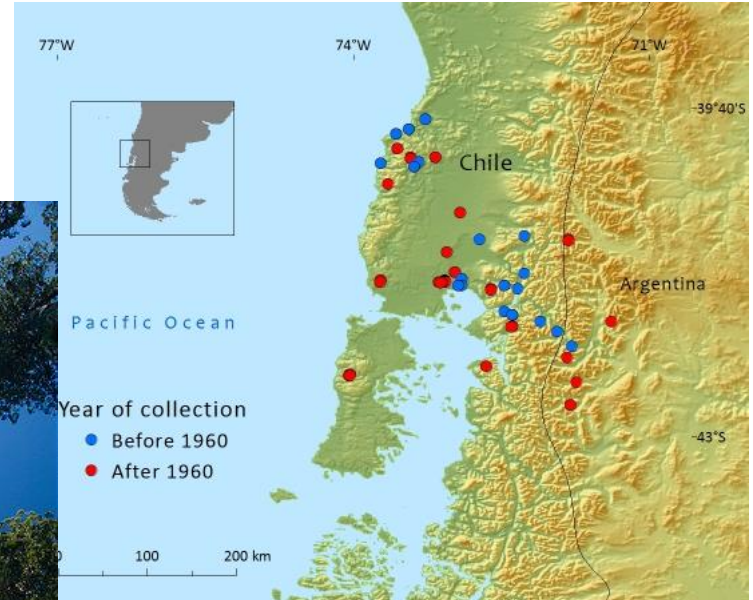

© Joey Malone

Alerce

© kevinschafer.com

tot 60 m

© kevinschafer.com

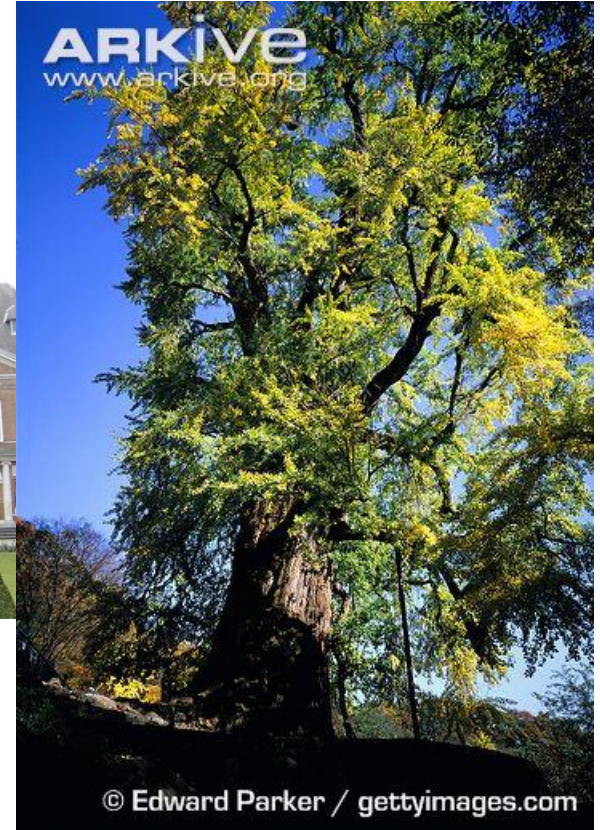
Cites I lijst!

Ginkgo biloba: EN

Ginkgo biloba BD 2806, 415cm - Huldenberg –
11 jun 05

Xitianmu Mt., Zhejiang (O-China)

monotypisch geslacht

fossiele resten tot in Jura

Magnolia dawsoniana: EN

Jackson Dawson:
1ste dir. Arnold Arb.

160418

Magnolia dawsoniana - 90014-rut-174 -
160901

Magnolia stellata: EN

Stermagnolia: wit of roos en met veel tepalen (tot 24)

In het wild voornamelijk nog roze vorm te vinden

Magnolia stellata (Beni Iwa, Hirukawa
Mura, Japan) - 07030-wld-182 - 170324

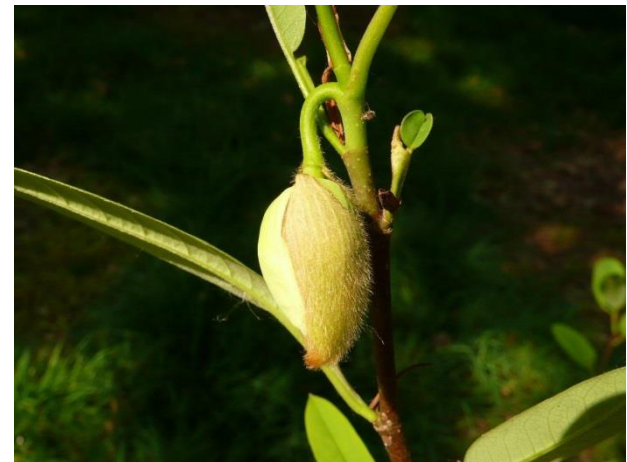
Magnolia wilsonii: EN -> NT

Magnolia wilsonii - 95080-pds-127 - 050506

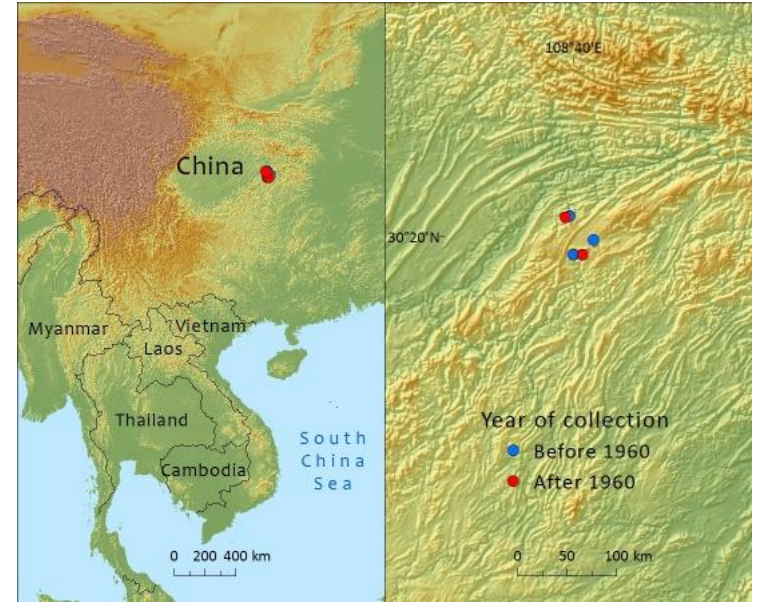
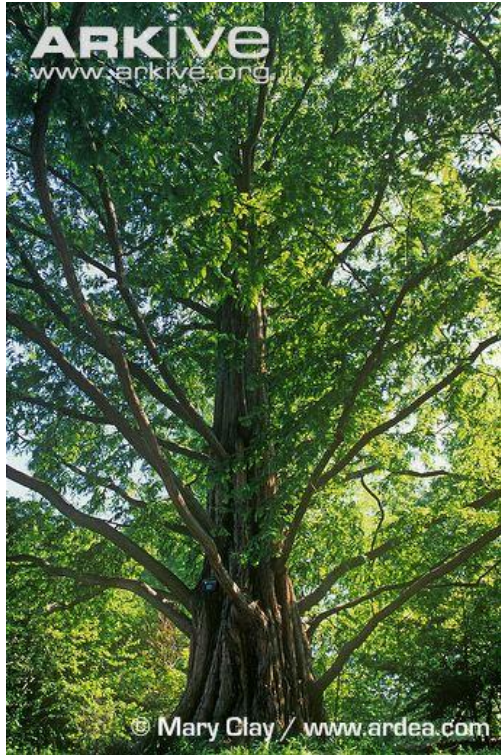

Magnolia wilsonii (Yunnan,2800m) - 04322-wld-133 - 2007.0428

Metasequoia glyptostroboides: EN

Metasequoia glyptostroboides - Morris Arboretum - 2007.0718

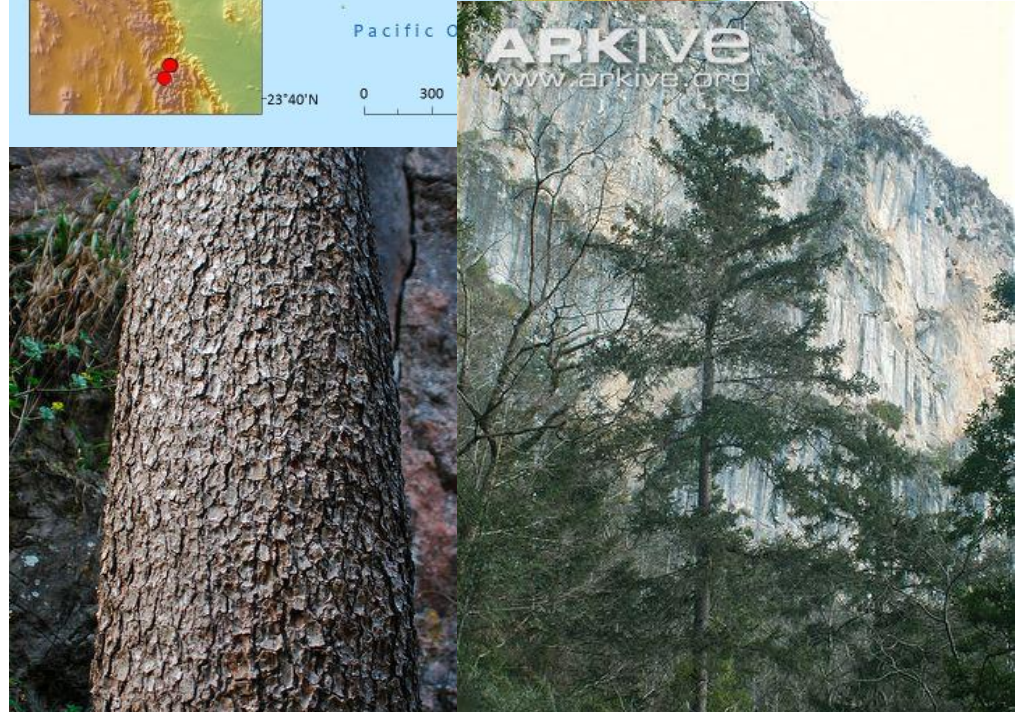
Picea martinezii: EN

Picea martinezii (cone) - ANTHO - 2004.07 - PdS

Picea martinezii (El Butano, Nv Leon, Mex.) - 96021-wld-121

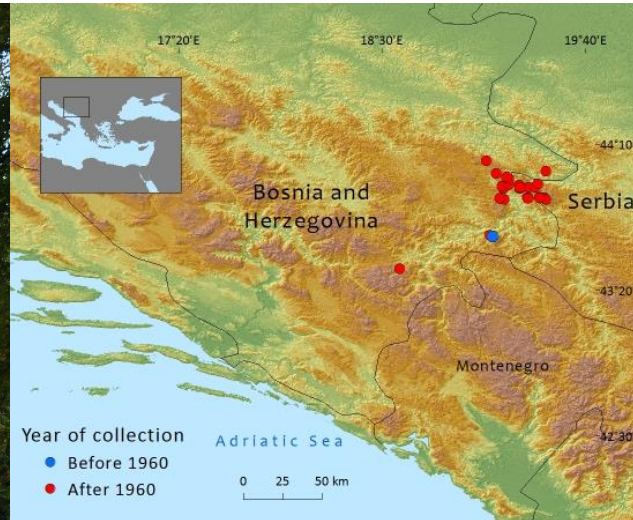

Picea omorika: EN

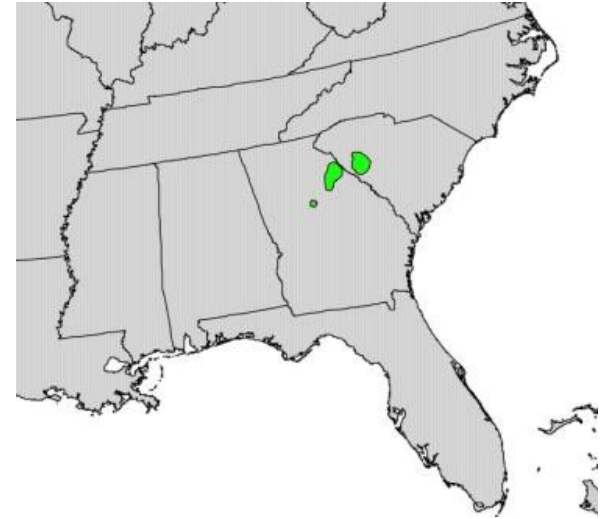
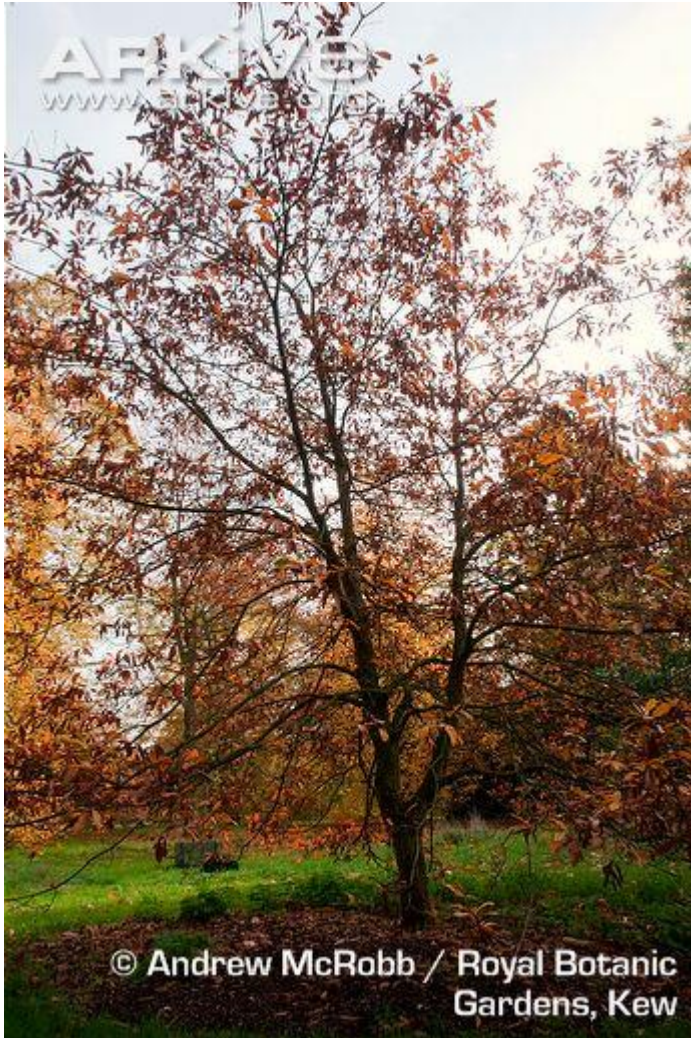
Picea omorika - Wilhelmshöhe - 2010

Trage groeier
Ooit in grote delen van
Europa (voor ijstijden)

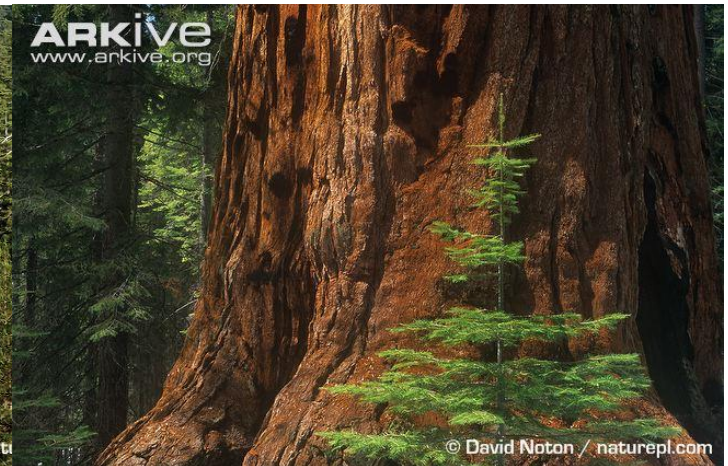
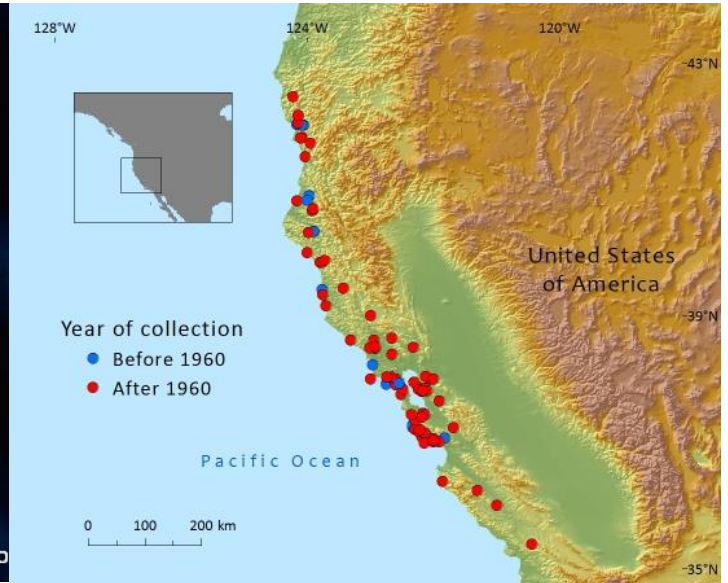

Quercus oglethorpensis : EN

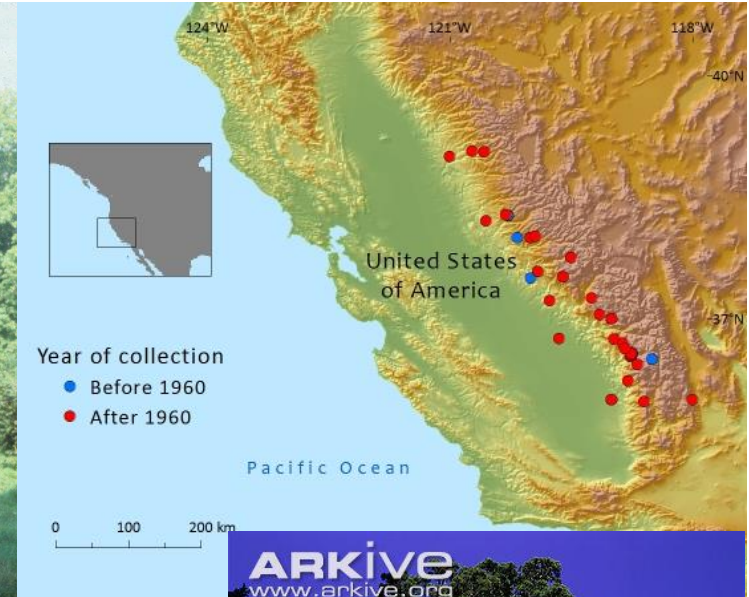

Sequoia sempervirens: EN

Sequoiadendron giganteum: EN

Sequoiadendron giganteum - DAVE BD.11113 - 1992.08 - J.C. Baudouin et PdS, pour Arbres de Belgique - PdS

